

Akce na Lipnici, které není slyšet

Reflexe literárně-filosofických symposií Filosofického modulu FHS UK: vyšla v létě 2007 v Lipnickém panoramatu

Jaroslav Novotný

Lipnice nad Sázavou je pozoruhodné místo a město. Tím, že se vypíná nad krajinou, strhává k sobě pozornost pohledů těch, kteří procházejí či projíždějí okolním krajem. Na druhou stranu těm, kteří se na Lipnici právě ocitají, skýtá její vyvýšená a z okolní krajiny vytržená poloha přehled po kraji a mnohým i okamžitý či déletrvající nadhled, a to nejen na krajinu, ale snad i vůči přizemnosti každodenních strastí, které člověka povětšinu jeho života pohlcují. Není pak divu, že Lipnice mj. pro tuto výjimečnou atmosféru místa přitahuje, a to nejen individuální návštěvníky, ale také různé zájmové skupiny, které v tomto prostředí tyto své společné zájmy realizují rozmanitými společenskými či kulturními akcemi. Dovolují si tvrdit, že Lipnice se stala svým způsobem kulturním centrem, což dosvědčují právě mnohé a přitom svým charakterem disparátní akce, jež se odehrávají na různých jejích více či méně exponovaných místech. Mnoho z těchto akcí nelze přehlédnout ani přeslechnout. To platí jak doslova v případě hudebních, divadelních a jiných veřejných produkcí, tak i obrazně např. u různých konferencí, o kterých se pak lze „doslechnout“ z periodik, publikací či internetu. Probíhají zde však i akce, o nichž není téměř vůbec slyšet, resp. ví o nich jen malý okruh lidí, a přesto i tyto akce přispívají k celkové geokulturní výjimečnosti místa.

Na jednu z takovýchto akcí, o kterých není téměř slyšet, chci tímto svým příspěvkem upozornit. Letos se již druhým rokem po sobě konalo v restauraci U české koruny symposion filosofického pracoviště Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. Náplní těchto symposií byla filosofická tematizace vybraných literárních děl. – V roce 2006 byl tématem – jak jinak s ohledem na Lipnici – Haškův román *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Jednalo se o pokus konfrontovat různé literárně-vědní interpretace, které se snaží odhalit nějaký přesah románového světa ke společně sdílené zkušenosti soudobého čtenáře. Ve filosofickém zohlednění tohoto přesahu se pak jako klíčové motivy ukázaly ideologická manipulace a technické ovládnání světa, jehož extrémní podobou je válka. – V letošním roce pak byl výchozím motivem symposia román *Maria Puza* Kmotr. Ohledně klíčových témat by bylo lze obsah letošního symposia shr-

TI, KTERÍ JELI Z PRAHY DO LIPNICE VLASTNÍ SILOU (ZLEVA): JAKUB MAREK, JAKUB ČEŠKA, JAROSLAV NOVOTNÝ, MARIE PĚTOVÁ, LADISLAV BENYOVSKÝ

nout do teze, že Puzo ve svém románu prvoplánově vykresluje antimodernistickou utopii, která se však postupně ukazuje ve své vlastní vnitřní zvrácenosti, jež původně idealisticky vykreslovaný svět „rodiny“ nutně rozkládá. – Z vlastního pohledu i na základě ohlasů kolegů mohu konstatovat, že obě symposia naplnila předpokládaný záměr a že jednotlivé příspěvky i diskuse k nim se staly pro zúčastněné přínosnými. Jako výstup z prvního symposia vyšel sborník příspěvků s názvem Hašek a válka. Válka jako epochální otevřenost člověka světu, vydaný v roce 2007 Fakultou humanitních studií UK v Praze.

Obě symposia se ovšem vydařila nejen po odborné stránce, ale i po stránce pobytové. Kolegové jsou Lipnicí nadšeni a berou již téměř jako samozřejmost, že se v dalším roce bude naše literárně-filosofická symposion na Lipnici pořádat znovu. Snad by se dalo říci, že možná (a kéž by tomu tak bylo) stojíme

u zrodu oné výše zmíněné zvláštní symbiózy výjimečného místa, kterým Lipnice nějakým způsobem je, a kulturně-spoolečenské akce jistého zájmového společenství. – Takovouto symbiózu si ovšem nelze jednostranně vynutit zvnějšku tím, že se někam přijede a začne se bez ohledu na místo něco uskutečňovat, jako je tomu u akcí typu technopárty na louce v lese. Aby se vskutku vytvořilo sepjetí mezi nějakým aktivním společenstvím a místem, musí se místo nejen hodit pro určitý typ akce, ale samo místo musí vstřícně přijímat danou aktivitu, musí – přeneseně řečeno – být pro tuto klíčící aktivitu vstřícnou živnou půdou. U kulturně-spoolečenských akcí to pak znamená, že na daném místě musí žít vstřícní lidé, kteří sami svým přijetím a nápomocí připravují půdu takovýmito klíčovými aktivitám pro jejich rozkvět, jenž se pak zpětně podílí na spoluutváření celkové atmosféry a výjimečnosti daného místa.

V této souvislosti chci vzpomenout několika vstřícných duší, bez jejichž přispění by se naše symposia na Lipnici patrně nekonala. Jsou to jednak pánové Richard Hašek a Martin Hašek, kteří nám poskytli konferenční salónek pro konání symposií. Richard Hašek pak navíc i významným způsobem přispěl do diskuse prvního symposia věnovaného románu Jaroslava Haška. Další významnou vstřícnou duší je hajný Zdeněk Ježek, který našemu společenství poskytl ubytování a navíc pokaždé pro účastníky symposií připravil tematickou exkurzi po městečku a jeho okolí. Jeho zasvěcený výklad lokálních lipnických dějin a odborný komentář krajinářských a přírodních pozoruhodností nacházejících se v blízkém okolí otevřel účastníkům symposií možnost bezprostředněji nahlédnout do života města Lipnice. Takovéto bližší a zasvěcené obeznámení s místem pak prohlubuje vazbu mezi návštěvníkem a místem. Z víceméně nahodilého setkání se pak stává vztah zainteresovanosti návštěvníka na místě, v němž původně jen jednorázově na přechodnou chvíli prodléval. Především za vytváření takového vstřícného prostředí pak patří z naší strany dík všem zmíněným pánům.

Na závěr chci vyslovit přání, aby se nám v příštím roce, ale i v letech dalších dařilo pořádat na Lipnici naše literárně-filosofická symposia stejně úspěšně. Vzhledem k příznivé živné půdě Lipnice věřím, že se to dařit bude.